

ЛІТЕРАТУРА

1. Императивы интернационализации / Отв. ред. М.В. Ларионова, О.В. Перфильева – М. : Логос, 2013. – 420 с.
2. *Knight J. Internationalization Remodeled: Rationales, Strategies and Approaches // Journal for Studies in International Education. – 2004. – Vol. 8 (1). P. 5-31.*
3. *Knight J. Concepts, Rationales, and Interpretive Frameworks in the Internationalization of Higher Education // Handbook of International Higher Education / D. Deardoff, H. De Wit, J. Heyl (eds). California: Sage Publishers, 2012.*

Кюхлер Флоріан, Швайка Оксана

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ВИШІВ

Інтернаціоналізація ще не стала складовою частиною вищої освіти України. Багато вишів не лише не внесли її до стратегії розвитку, а й розглядають її як додатковий продукт викладання, подекуди співпрацю з іноземними вишами не лише не заохочують, а й перешкоджають їй. Наприклад, у викладачів бувають проблеми отримати відпустку для відвідання конференції, навіть якщо всі витрати покриваються гостьовою інституцією.

Виші є сильно централізованими, досі ректор визначав життя університету в найдрібніших деталях, і це стосується також інтернаціоналізації. Тому дуже чітко можна прослідкувати тенденцію, що зі зміною ректора університет може включатись в міжнародний обмін, шукати міжнародних партнерів і нарешті їх знайти. Потім починають з'являться спільні проекти й конференції, згодом виникають спільні навчальні програми з подвійним дипломом.

Ще багато вишів залишилися осторонь міжнародної співпраці, деякі міжнародні відділи досі не спілкуються англійською, дрібні рішення доводиться узгоджувати на найвищому рівні, інтернет-сторінки вишів часто перевантажені зайвою інформацією, не мають англійської версії та адрес електронної пошти факультетів, викладачів та міжнародного відділу.

Чимало вишів не готові приймати іноземних студентів й вимагають від них плату за навчання, навіть якщо між вишами підписаний договір про співпрацю, що для обміну з Німеччиною

доволі дивно, тому що навчання там є безкоштовним для всіх, а для іноземних студентів є спеціальні програми підтримки.

Також українські виші пропонують доволі мало англійських програм, й персонал вишів часто погано володіє іноземними мовами, в каталогах бібліотек налічується також мало публікацій іноземними мовами, що звужує коло міжнародних студентів, які могли б приїхати на кілька семестрів в українські виші до переважно славівців.

Хочемо також зазначити, що виші часто не користаються тими можливостями, які їм пропонуються. У Чехії, наприклад, місцевий офіс Темпус дуже активно залучався до реорганізації та оновлення навчальних програм вишів, що, відповідно, підвищило рейтинг самих вишів, й, одночасно, спростило їхній шлях до співпраці з іноземними вишами. У нас, на жаль, до офісу «Темпус» виші звертаються не так часто.

Орієнтація в академічному середовищі зараз доволі складна, молодим науковцям, що планують наукову кар'єру, важко скласти план й розробити стратегію. Ще недавно попередній Міністр освіти Дмитро Табачник своїм указом забороняв відрядження викладачів на закордонні конференції, а публікації в країнах СНД визнавались для захисту дисертації й отримання вченого ступеня. А зараз, з прийняттям нового Закону України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 року, з'явилися й нові вимоги. Зокрема, багато уваги приділяється автономії вишів, виборам ректора та заохочується міжнародна співпраця. Міністерство освіти своєю постановою про «Порядок затвердження рішень про присвоєння вчених звань» істотно підвищує вимоги до здобувачів наукових звань доцента та професора. Зокрема, тепер слід надати:

- сертифікат рівня B2 про знання англійської мови;
- публікації у виданнях, що індексуються в провідних наукометричних базах Web of Science і (або) Scopus;
- стажування та участь у конференції в країні, що входить в ОЕСР або ЄС.

Ця зміна правил може вдарити по аспірантам і може затягнути процес захисту на роки. Але, з іншого боку, фахівці, що відповідатимуть цим вимогам, вже будуть готові до міжнародних проектів.

Інтернаціоналізація має багато переваг:

- завдяки залученню студентів до міжнародних проектів виші можуть підвищити якість освіти;

- університети можуть підвищити свої рейтингові позиції, адже враховуються спільні публікації й індекс цитування, наявність спільних факультетів;

- виші отримують можливість спілкуватись з іноземними фахівцями, а також доступ до бібліотек та лабораторного обладнання іноземних вишів, і можуть проводити дослідження та збирати результати.

Як приклад корисної співпраці можна навести ситуацію з Донецьким інститутом прикладної механіки. Його було доволі важко перевести, бо, на відміну від більшості донецьких вишів, директор інституту вирішив залишитись, а з ним залишились й усі установчі документи, й слід було терміново вирішувати ситуацію. Через це 35 учених ІПММ деякий час перебували в невідомості, але згодом переїхали до Києва, де вони сформували нове відділення Інституту математики. Слід зазначити, що Донецький інститут прикладної механіки спільно з європейськими та київськими Вишами став одним з учасників проекту «EU-Ukrainian Mathematicians for Life Sciences», який в рамках Європейської програми Horizon має продовжитися до 2018 року. І саме цей факт допоміг співробітникам частково пережити кризу, бо, наприклад, партнерська інституція з Любека змогла запросити до себе 6 осіб, поки вирішувались питання з документами, переселенням і зарплатою. Тобто, партнерські інституції – це ті заклади, що можуть підтримати ВНЗ у скрутній ситуації.

Деякі виші вже давно співпрацюють в міжнародних проектах, а зараз ситуація поступово міняється на краще, новий Закон України «Про вищу освіту» наділяє виші великими повноваженнями та свободами, і, будемо сподіватись, що виші ними скористаються для власної розбудови та розвитку, а також для інтеграції в міжнародну освітню спільноту.

Мельник І.

ІННОВАЦІЙНІ КАНАЛИ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ В МІЖНАРОДНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ

Інноваційні інформаційні технології, до яких належать й технології навчання, є одним з основних класів технологій, на якому базується